

**UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG**

D O M

Afsagt den 17. november 2017 af Østre Landsrets 10. afdeling
(landsdommerne M. Stassen, Anne Thalbitzer og Helga Lund Laursen (kst.)).

10. afd. kære nr. B-1085-17:

B

(advokat Henrik Gisløv, prøve)

mod

Saxo Bank A/S

(advokat Poul Jagd Mogensen)

og

10. afd. kære nr. B-1086-17:

C

(advokat Henrik Gisløv, prøve)

mod

Saxo Bank A/S

(advokat Poul Jagd Mogensen)

og

10. afd. kære nr. B-1275-17:

A

(advokat Henrik Gisløv, prøve)

mod

Saxo Bank A/S

(advokat Poul Jagd Mogensen)

Ad sag B-1085-17:

B har med Procesbevillingsnævnets tilladelse af 27. april 2017 kæret Sø- og Handelsrettens kendelse af 6. marts 2017 (H-61-15) om, at sagen fremmes i realiteten.

B har nedlagt påstand om afvisning.

Saxo Bank A/S har nedlagt påstand om stadfæstelse.

Ad sag B-1086-17:

C har med Procesbevillingsnævnets tilladelse af 27. april 2017 kæret Sø- og Handelsrettens kendelse af 6. marts 2017 (H-69-15) om, at sagen fremmes i realiteten.

C har nedlagt påstand om afvisning.

Saxo Bank A/S har nedlagt påstand om stadfæstelse.

Ad sag B-1275-17:

A har med Procesbevillingsnævnets tilladelse af 8. juni 2017 kæret Sø- og Handelsrettens kendelse af 9. maj 2017 (H-60-15) om, at sagen fremmes i realiteten.

A har nedlagt påstand om afvisning.

Saxo Bank A/S har nedlagt påstand om stadfæstelse.

Østre Landsret har den 29. juni 2017 truffet beslutning om, at kæresagerne skal behandles samlet.

Kæresagerne har været mundtligt forhandlet.

Supplerende sagsfremstilling

Det fremgår yderligere af Saxo Banks hjemmeside, at banken tilbyder to forskellige prismodeller for valutahandel: All-inclusive og volumenbaseret. På hjemmesiden er der endvidere en række FAQ's (Frequently Asked Questions).

Der er for landsretten fremlagt en række yderligere bilag, herunder en række artikler fra Finans, udskrift fra Saxo Banks engelske datterselskab, meddelelser fra det franske finanstilsyn, oversigter over handelsvolumener og handelsaktiviteter, notifikationer om opdaterede forretningsbetingelser og en meddelelse fra den polske højesteret.

Forklaringer

Der er for landsretten afgivet supplerende forklaringer af A, C og D.

A har supplerende forklaret blandt andet, at han i 1994 fik polsk licens som børsmægler efter at have deltaget i tre ugers kursus og bestået en prøve. Han overvejede på dette tidspunkt at arbejde som børsmægler. Han fik også arbejde i et mæglerfirma, men efter fire måneder fandt han ud af, at det ikke var noget for ham. Han blev frataget licensen under henvisning til, at han ikke havde udøvet erhvervet i en periode. Da Polen blev medlem af EU, gennemførtes imidlertid en lovændring, hvorved han fik mulighed for at generhverve sin licens. Han havde ikke planer om at genoptage beskæftigelsen som børsmægler, men han søgte om at få licensen tilbage, fordi han gerne ville have den som en erindring. Han har ikke drevet professionel børsmæglervirksomhed i mere end 20 år. Licensen giver i sig selv ingen ret for ham til at drive mæglervirksomhed. For at virke som mægler i Polen skal man have en tilladelse fra den instans, der i Polen svarer til Finanstilsynet, og det kræver blandt andet, at man har en betydelig egenkapital. Han har ikke foretaget professionel rådgivning af andre. F er en tidligere studiekammerat, som han har kendt i mere end 30 år, og som han anbefalede Saxo Bank til. F rejste en del i udlandet, og han modtog derfor fuldmagt til at handle på Fs vegne, når denne var ude at rejse.

Da han oprettede aftalen med Saxo Bank, læste han ikke de almindelige forretningsbetingelser. Han fik dem ikke forevist og blev ikke i øvrigt gjort opmærksom på dem.

Hertil kommer, at forretningsbetingelserne kun fandtes i en engelsk version, og han forstår kun engelsk i begrænset omfang.

Han har tidligere investeret i aktier, men han besluttede sig for at foretage valutahandel efter at have stiftet kendskab med Saxo Bank og bankens produkter på en konference for private investorer. De 50.000 PLN, som han indbetalte til Saxo Bank, hidrørte fra hans opsparing. Hans samlede opsparing var måske omkring 5 gange større end det beløb, han indbetalte til Saxo Bank.

Indledningsvis handlede han med CFD'er i et polsk selskab. Det var mest for at se, hvordan Saxo Banks platform virkede. Det er korrekt, at den handlede værdi udgjorde 101.000 PLN, men efter hans opfattelse risikerede han alene at miste sit indskud.

D har supplerende forklaret blandt andet, at man skal udfylde en kundeformular, når man opretter sig som kunde hos Saxo Bank. Baggrunden herfor er, at Saxo Bank skal kunne opfylde "know your customer"-principperne. Ifølge bekendtgørelsen om investorbeskyttelse har Saxo Bank pligt til at foretage en hensigtsmæssighedstest af de enkelte kunder. Kundeformularen omfatter en generel del med oplysninger om uddannelse, hidtidig erfaring med investeringer m.v. Herudover er der en praktisk del, som er udformet som en digital test. Det er ikke et krav, at man udfylder formularen for at blive kunde, men hvis kunden undlader at gøre det, vil Saxo Bank vurdere, at ingen af bankens produkter er hensigtsmæssige for kunden, og der vil herefter komme en advarsel på skærmen ved alle handler m.v.

Saxo Bank forholder sig alene til, om kunder er detailkunder, professionelle kunder eller godkendte modparter. De forholder sig ikke til, om kunder er forbrugere i domsforordningens forstand. Princippet i Saxo Bank er, at alle fysiske personer klassificeres som detailkunder.

A og C havde udfyldt kundeformularen forud for kundeoprettelsen, hvorimod B ikke havde udfyldt formularen. Såvel A som C havde i formularen angivet, at de havde "extensive knowledge" i forhold til flere af bankens produkter, og i forhold til deres generelle viden om investeringer havde de angivet blandt andet, at de havde "detailed knowledge".

Der er stor forskel på at handle med f.eks. aktier på en børs og med valuta. En børs er et reguleret marked, hvorimod valuta handles "over the counter" i henhold til en aftale med en broker. Endvidere er valutahandler differenceaftaler og typisk med en gearet position, hvilket betyder, at man har en større eksponering end ens indskud. Der er mulighed for ganske betydelige gevinster, men samtidig også risici for ganske betydelige tab. Alt, hvad der har med gearede produkter at gøre, betragtes normalt som højrisikoprodukter. Man risikerer således at miste mere end sit indskud. Han har ikke omsætningstallene for en sædvanlig kunde i Saxo Bank, og han kan derfor ikke sige, om C skiller sig ud.

97 % af deres kunder benytter sig af "all-inclusive"-prismodellen. Den volumenbaserede prismodel er bedst egnet til kunder med et meget betydeligt volumen, og besvarelsen af det omhandlede FAQ kan muligvis være knyttet hertil.

C har supplerende forklaret blandt andet, at mødet med Saxo Banks medarbejder varede omkring en time. Bankmedarbejderen sagde, at valutahandel var simpelt. Det var mest et informationsmøde, og han blev henvist til bankens hjemmeside omkring de nærmere betingelser. Fordi der var tale om en bank, var der garanti. Han indsatte først 10.000 USD, og senere indsatte han flere penge, fordi han fik et tilbud om en særlig bonus, hvis han indbetalte mere. Han oplevede det som meget enkelt at handle på Saxo Banks platform. Han skimmede kun de almindelige forretningsbetingelser, da han indgik kundeaftalen. Han valgte at investere i valutahandel, fordi han ønskede at få mere ud af sin opsparing. Han var ikke klar over, at det var mere risikofyldt end almindelig aktiehandel. Hans samlede opsparing var på daværende tidspunkt på omkring 10.000 EUR. Forud for den 15. januar 2015 havde han haft en fortjeneste på ca. 10-20 % på sine investeringer gennem Saxo Bank. Han har tabt alt.

B har i en skrivelse af 11. oktober 2017 vedstået sin forklaring for Sø- og Handelsretten og yderligere oplyst følgende:

” ...

Punkt 1:

I de sidste 30 år har jeg ikke selv handlet med faste ejendomme, men har arbejdet som selvstændig finansiel rådgiver for et stort ejendomsudviklingsfirma og har for dette firma formidlet ideelle andele i huse til investorer.

Punkt 2:

Jeg læste i sin tid i et fagblad, at Saxo-Bank tilbyder fordelagtige konti til kunder (slutbrugere), hvor der også kan gennemføres en valutahandel (også her blev der reklameret med fordelagtige handelsomkostninger, som er afgørende i en sådan handel – der blev målrettet gjort reklame for valutahandlen). Da jeg selv aldrig har handlet, henvendte jeg mig til en kendt formueforvalter i Østrig, som tilbød mig at gennemføre en sådan valutahandel via en konto i Saxo-Bank som en kapitalinvestering. Al forvaltning og handlen blev gennemført professionelt af dette formueforvaltningsfirma (...). Personligt har jeg ikke foretaget en eneste handel, da jeg heller ikke i denne sammenhæng havde nogen form for erfaring eller uddannelse.

Jeg har også efterfølgende på anbefaling af Y firma igen etableret konti hos Saxo Bank, hvor der blev afviklet en professionel valutahandel – ligeledes i form af et investeringsprodukt – via formueforvaltere, som uden min medvirken gennemførte handlen efter egne skøn.

Jeg var i hvert enkelt tilfælde kun konsument, altså en, der ønskede at investere, i dette specielle investeringssegment.”

Procedure

Parterne har for landsretten gentaget deres anbringender for Sø- og Handelsretten og har procederet i overensstemmelse hermed.

Landsrettens begrundelse og resultat

Hvorvidt de kærende er bundet af den værnetingsaftale, som parterne indgik i forbindelse med, at de kærende fik adgang til at benytte bankens handelsplatform, afhænger af, om de kærende er forbrugere i domsforordningens forstand, jf. herved forordningens artikel 19.

Det fremgår af domsforordningens artikel 17, at en forbruger er en person, der indgår aftale med henblik på brug, der må anses for at ligge uden for hans erhvervmæssige virksomhed.

Som anført af Sø- og Handelsretten beror afgørelsen af, om en person skal anses for forbruger på den pågældendes status i relation til en bestemt kontrakt, sammenholdt med dens karakter og formål, og ikke på personens subjektive forhold. Forbrugeraftaler i domsforordningens forstand er således alene aftaler, der er indgået med henblik på at dække en persons private, personlige forbrug, dvs. uafhængigt af enhver, både aktuel og fremtidig, erhvervmæssig virksomhed eller hensigt.

Den omstændighed, at en aftale vedrører handel med finansielle produkter, udelukker således ikke, at der kan være tale om en forbrugeraftale. Dette må også gælde, selvom formålet med aftalen er at foretage spekulation i finansielle produkter, herunder også spekulation

forbundet med en høj risiko, forudsat at spekuleringen foretages uafhængig af enhver erhvervsmæssig virksomhed eller hensigt.

Det fremgår, at Saxo Bank i sin markedsføring af handelsplatformen omtaler denne som en brugervenlig handelsplatform, der giver privatpersoner mulighed for at handle med komplekse finansielle produkter på samme måde som professionelle aktører, og som gør handel med blandt andet valuta let tilgængelig, enkel og gennemskuelig for almindelige mennesker.

Landsretten lægger efter de foreliggende oplysninger endvidere til grund, at såvel B, C og A indgik aftaler med Saxo Bank som privatpersoner, og at det beløb, som de hver især indskød, for alle tre personers vedkommende hidrørte fra deres personlige opsparing. Der foreligger ikke i øvrigt oplysninger om de kærende eller disses forhold, som giver grundlag for antage, at aftalerne mellem Saxo Bank og de kærende er indgået med henblik på andet end at dække de kærendes private, personlige forbrug. Landsretten bemærker herved, at antallet af handler, som B, C og A har gennemført, efter de foreliggende oplysninger ikke i sig selv synes usædvanligt på handelsplatformen.

Det forhold, at A tidligere har erhvervet en licens til at udøve erhverv som værdipapirmægler, men i øvrigt efter sin egen forklaring ikke har udøvet dette erhverv i mere end 20 år, kan ikke føre til en ændret vurdering. På tilsvarende vis findes den omstændighed, at A og C i forbindelse med udfyldelsen af kundeformularen har angivet, at de havde henholdsvis ”extensive knowledge” og ”detailed knowledge ” heller ikke at kunne føre til en ændret vurdering.

På denne baggrund må de aftaler, som B, C og A har indgået med Saxo Bank, anses for at være forbrugeraftaler med den konsekvens, at de kærende ikke er bundet af den værnetingsaftale, som de hver især har indgået med Saxo Bank forud for, at de fik adgang til at benytte bankens handelsplatform. Herefter og da der således ikke er dansk værneting i sagerne, jf. domsforordningens artikel 19, tages de kærendes afvisningspåstande til følge.

Østre Landsrets 10. afdeling den 16. april 2018.